

Strokovne in znanstvene monografije FKPV

Trendi v velneškem in ekološkem turizmu

mag. Slavka Gojčič

Celje 2012

Mag. Slavka Gojčič

TRENDI V VELNEŠKEM IN EKOLOŠKEM TURIZMU

2. izdaja

Strokovna recenzija ■ **izr. prof. dr. Tadeja Jere Lazanski**

Lektoriranje ■ **Dušanka Pešec**

Izdala in založila ■ **Fakulteta za komercialne in poslovne vede
Celje 2012**

Zbirka ■ **Strokovne in znanstvene monografije FKPV**

Oblikovanje ovitka ■ **Tomaž Perčič**

Tisk ■ **Kabis, Laško
2012**

Naklada ■ **100 izvodov**

Cena ■ **24 EUR**

© **2012 Fakulteta za komercialne in poslovne vede**

Kopiranje oz. razmnoževanje brez pisnega dovoljenja FKPV je prepovedano.

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

338.48-6:615.8(075.8)
338.485.1(075.8)

GOJČIČ, Slavka

Trendi v velneškem in ekološkem turizmu / Slavka Gojčič. - 2.
izd. - Celje : Fakulteta za komercialne in poslovne vede, 2012. -
(Zbirka Strokovne in znanstvene monografije FKPV)

ISBN 978-961-6825-54-2

262558464

ZAHVALA

Zahvaljujem se recenzentki, izredni profesorici dr. Tadeji Jere Lazanski za konstruktivna priporočila in nasvete pri oblikovanju gradiva, prav tako dr. Nataši Jakop za nasvete glede poslovenjenja in pravilne rabe besednih zvez in lektorici Dušanki Pešec. Zahvaljujem se tudi vsem svojim nekdanjim sodelavcem in poslovnim partnerjem iz zdraviliške dejavnosti, ki so pripomogli k mojemu poznavanju velneške tematike, predvsem pa svojim najdražjim za strpnost in razumevanje.

Vsem in vsakemu posebej HVALA!

Kazalo vsebine

1 VELNES KOT ZDRAV CELOSTNI ŽIVLJENJSKI SLOG ■ 13

- 1.1 Splošno o velneški ideji ■ 13
 - 1.1.1 Družbeno-ekonomski vidik zdravja ■ 13
 - 1.1.2 Promocija zdravja ■ 14
 - 1.1.3 Zgodovinski vidik razvoja velneške ideje ■ 16
 - 1.1.4 Razvoj velneške ideje v Evropi ■ 21
 - 1.1.5 Razvoj velneške ideje v Sloveniji ■ 24
- 1.2 Temeljne sestavine velnesa kot načina življenja ■ 26
 - 1.2.1 Telesne aktivnosti ■ 26
 - 1.2.2 Zdrava prehrana ■ 27
 - 1.2.3 Duševne aktivnosti ■ 28
 - 1.2.4 Sprostitev ■ 30
- 1.3 Velnes v gospodarstvu ■ 30
- 1.4 Povzetek ■ 33

2 VELNEŠKA DEJAVNOST ■ 37

- 2.1 Opredelitev velneške dejavnosti ■ 37
 - 2.1.1 Vplivni dejavniki velneške dejavnosti ■ 37
 - 2.1.2 Velneška dejavnost ■ 38
- 2.2 Dodatne sestavine velneške dejavnosti ■ 38
 - 2.2.1 Lepotna in telesna nega ■ 38
 - 2.2.2 Zdravstvene storitve ■ 40
- 2.3 Medicinska velneška dejavnost (medical wellness) ■ 40
- 2.4 Bivanjsko okolje (feng šuj) ■ 42
- 2.5 Zaposleni v velneški dejavnosti ■ 43
 - 2.5.1 Velneški trener ■ 46
- 2.6 Primer dobre prakse: kopeli ■ 47
- 2.7 Primer dobre prakse: azijske masaže ■ 48
- 2.8 Povzetek ■ 51

3 TRENDI, SMERI IN USMERITVE VELNEŠKEGA TURIZMA ■ 54

- 3.1 Opredelitev velneškega turizma ■ 54
 - 3.1.1 Velneški turizem ■ 54
 - 3.1.2 Razvoj velneškega turizma ■ 55
- 3.2 Posebnosti velneškega turizma ■ 56
- 3.3 Selfness, mindness ■ 57
- 3.4 Ajurveda ■ 59
- 3.5 Tradicionalna kitajska medicina ■ 60
- 3.6 Komplementarna medicina ■ 61
- 3.7 Primer dobre prakse: Sebastian Kneipp in knajpanje ■ 63
- 3.8 Primer dobre prakse: Arnold Rikli na Bledu ■ 66
- 3.9 Povzetek ■ 69

4 TURISTIČNO VELNEŠKO POVPRŠEVANJE ■ 72

- 4.1 Opredelitev velneškega trga ■ 72
- 4.2 Povpraševanje na velneškem trgu ■ 73
 - 4.2.1 Motivacija velneških turistov ■ 74
 - 4.2.2 Segmentacija velneških turistov ■ 74

- 4.2.3 Velneški turisti jutrišnjega dne ■ 76
- 4.3 Velneški integralni turistični proizvod ■ 78
- 4.4 Povzetek ■ 79

5 TURISTIČNA VELNEŠKA PONUDBA ■ 81

- 5.1 Opredelitev velneške ponudbe ■ 81
- 5.2 Ponudba in konkurenca v velneškem turizmu ■ 83
- 5.3 Trendi na področju oblikovanja velneških storitev oziroma programov ■ 86
- 5.4 Trendi na področju oblikovanja velneškega centra ■ 89
- 5.5 Kako nadgraditi fitneški center, kozmetični salon ali klub zdravja v velneški center ■ 91
- 5.6 Kakovost in standardi kakovosti pri izvajanju velneških storitev ■ 93
- 5.7 Primer dobre prakse: spajevski (velneški) hotel La Mamounia, Marakeš, Maroko ■ 94
- 5.8 Primer dobre prakse: spajevski (velneški) hotel Calista, Belek, Turčija ■ 96
- 5.9 Povzetek ■ 98

6 OKOLJEVARSTVENE SHEME IN ZNAKI ZA OKOLJE ■ 102

- 6.1 Okoljevarstvene sheme ■ 102
- 6.2 Znaki za okolje ■ 102
 - 6.2.1 Predstavitev nekaterih znakov za okolje in nagrad za okolje ■ 102
 - 6.2.2 Znak za okolje Evropske unije ■ 109
- 6.3 Znaki za okolje v turizmu ■ 111
 - 6.3.1 Splošno o znakih za okolje v turizmu ■ 111
 - 6.3.2 Znak za okolje EU za namestitvene obrate ■ 114
- 6.4 Povzetek ■ 118

7 EKOLOŠKI TURIZEM ■ 120

- 7.1 Opredelitev temeljnih pojmov (trajnostni, ekološki, zeleni) ■ 120
- 7.2 Ekološki turizem kot zvrst turizma in sestavina ostalih zvrsti turizma ■ 123
- 7.3 Ekološka situacija na področju turizma v Sloveniji ■ 124
- 7.4 Trendi na področju ekološkega turizma ■ 126
- 7.5 Primer dobre prakse: napotila za »zeleno obnašanje« udeležencem turističnih forumov v Radencih 2009 in Portorožu 2011 ■ 127
- 7.6 Povzetek ■ 129

8 PONUDBA NA PODROČJU EKOLOŠKEGA TURIZMA ■ 131

- 8.1 Ekološki menedžment ■ 131
 - 8.1.1 Opredelitev ekološkega menedžmenta ■ 131
 - 8.1.2 Področja ekološkega menedžmenta ■ 132
- 8.2 Ekološki menedžment – konkurenčna prednost in temelj kakovosti ekološke turistične ponudbe ■ 133
- 8.3 Konkurenca na področju trajnostnega turizma v Sloveniji ■ 135
- 8.4 Destinacijski ekološki menedžment ■ 135
- 8.5 Povzetek ■ 137

9 POVPRASEVANJE NA PODROČJU EKOLOŠKEGA TURIZMA ■ 139

- 9.1 Opredelitev motivov za ekološko povpraševanje ■ 139
- 9.2 Trajnostno oz. ekološko naravnani turisti ■ 140
- 9.3 Povzetek ■ 142

10 VELNEŠKI EKOLOŠKI (TRAJNOSTNI) TURIZEM ■ 144

- 10.1 Zeleni velnes ■ 144
- 10.2 Velneški ekološki turizem ■ 145
- 10.3 Primer dobre prakse: priporočila za zeleno ravnanje v turizmu ■ 146

10.4 Povzetek ■ 152

11 POJMOVNIK VELNEŠKIH IN EKOLOŠKIH IZRAZOV ■ 154

11.1 Velneški pojmovnik ■ 154

11.2 Ekološki pojmovnik ■ 162

12 LITERATURA IN VIRI ■ 164

Kazalo slik

Slika 1: Model zdravja ■ 14

Slika 2: Model promocije zdravja ■ 15

Slika 3: Ardellov velneški model ■ 17

Slika 4: Travisov grafični prikaz zdravstvenega kontinuuma ■ 17

Slika 5: Velneško kolo – energetski velneški sistem ■ 19

Slika 6: Dimenzije velnesa ■ 23

Slika 7: Razmejitev velneških turistov od ostalih turistov ■ 76

Slika 8: Logotipa multinacionalke British Petroleum ■ 104

Slika 9: Trije logotipi znaka za okolje Zeleni globus 21 ■ 107

Slika 10: Znak za okolje Evropske unije – okoljska marjetica ■ 109

Slika 11: Shematski prikaz postopka podeljevanja znaka za okolje EU za namestitvene obrate ■ 116

Kazalo tabel

Tabela 1: Razmejitevni dejavniki med zdravstvenim preventivnim turizmom – promocijo zdravja in zdravljenjem/rehabilitacijo ■ 75

Tabela 2: Zastopanost velneške infrastrukture po posameznih kategorijah v švicarskem turizmu (v odstotkih) ■ 82

Tabela 3: Klasifikacija švicarskih hotelov glede na ponudbo velneških elementov ■ 83

Tabela 4: Primerjava značilnosti velneške in spajevske infrastrukture v mednarodnem in evropskem prostoru ■ 90

Tabela 5: Oblikovalski koncepti v spajevskih oz. velneških centrih ■ 90

Tabela 6: Struktura stroškov pridobitve in koriščenja znaka za okolje EU ■ 111